

TARYBINIS Rokiškis

(Pb) Rokiškio Apkomo I r. Aps. Vykd. K-to Organas
63 (823) 1950 m. gegužės 27 d. Kalna 20 kp.

Sustiprinti kandidatines ir partines - komjaunimo grupes kolūkiuose

VALSČIŲ partinėms organizacijoms priklauso vadovaujantis vaidmuo pravedant visas politines ir ūkines priemones. Dideliuose laimėjimuose, kolūkių pasiekimuose sąlyginame ir kultūriniam augime, rimtas nuopelnas yra komunistų, dirbančių žemės ūkyje. Pastarojo meto svarbius atžinavimus reikalauja iš valsių komunistų dar labiau pakelti vadovaujantį ir organizacinį vaidmenį kolūkių statyboje. Štai kodėl partijos valsių komitetai privalo atkakliai ir tvirtai vykdyti Lietuvos KP(b) I suvažiavimo svarbius direktyvinius dėtinių organizacijų sustiprinimo kaimo ir visoje žemėje plėsti pirmųjų partinių organizacijų, kandidatinių ir partines-komjaunimo grupių tinklą kolūkiuose.

Dauguma mūsų apskrities valsių partinių organizacijų, vykdydamos LKP(b) VI suvažiavimo nutarimus, išplėtė kandidatinių ir partinių-komjaunimo grupių tinklą kolūkiuose. Šios grupės praveda didelį ir veiksmingą darbą socialistinio kaimo dirbančiųjų tarpe ir stiprina kolūkiams organizacinių būklės požirius.

Darbo patyrimas ryškiai parodė, kad ten, kur kandidatines ir partines-komjaunimo grupes organizaciniai užtvirtinti, pastatytos, kur šios grupės dirba su iniciatyva, nuolat gauna paramą iš partijos valsių komitetų, ten žymiai didesnis kolūkiečių politinis aktyvumas, sąmoningumas, ten sėkmingai nuolat susidorojama su ūkiniais politiniais uždaviniais, nuolat įvykdoma gamybinė programa, nuolat kyla kolūkiečių darbo našumas. Ten, kur atširama apie kandidatines ir partines-komjaunimo grupes, paprastai užleistas ir politinis-masinis darbas, dažnai atsieliekama su politinių ir ūkinių kampanijų sėkmingu įvykdimu. Štai kodėl partijos valsių komitetai turi nuolat remtis kandidatinių ir partinėms-komjaunimo grupėmis kolūkiuose, operatyviai joms vadovauti ir teikti kūrybinę paramą.

Juodupės vis. „Aušros“ kolūkyje yra partinė-komjaunimo grupė, kuri apie save suteikė kovingą aktyvą iš kolūkiečių tarpo. Ši grupė netarpiškai glaudžiai yra susieta su kolūkiečių masėmis, jos veiksminga veikla pasireiškia ten, kur sprendžiamas kolūkių gamybinis laimėjimų sėkmingumas. Darbo patyrimas čia ryškiai parodė, kad nuo partinės-komjaunimo grupės iniciatyvos, aktyvumo ir bolševikinio ryžtumo žymia dalimi priklauso kolūkių visuomeninės nuosavybės dauginimas ir stiprinimas, visų vadinamųjų išteklių teisingas panaudojimas, darbo drausmės padėtis. Partinės-komjaunimo grupės na-

ria, kaip bolševikų partijos atstovai kolūkyje, siekia teisingo visuomeninių interesų derinimo su kolūkiečių asmeniniais interesais, sutinkamai su Žemės ūkio artėlis įstatais. Partinė-komjaunimo grupė vadovaujant, kolūkiečiai griežtai kovoją prieš bet kurį Žemės ūkio artėlis įstatų pažeidimo reiškinį, nes giliai įsisąmonino, kad panašūs pažeidimai yra mūsų partijos politikos iškraymas, rimtas stabdys kolūkio gamybai plėstis. Partinė - komjaunimo grupė kasdien kolūkiečių tarpe praveda politinį-masinį darbą netarpiškai laukininkystės brigadose, gyvulininkystės fermose. Tokio stropaus, turinčio ir veiksmingo pravedamo darbo pasėkoje išaugo „Aušros“ kolūkio valstiečių sąmoningumas, išstūgė juose teisinga, socialistinė pažūra į darbą. Būtina atžymėti, kad „Aušros“ kolūkio partinė-komjaunimo grupė kolūkiečių tarpe įsigijo pelnytą didelį autoritetą, kas leidžia jai išplėsti savo partinę įtaką kiekvienam artėlis nariui, pastebėti kolūkio gamybos pirmųjų iniciatyvą, greit apibendrinti socialistinio lenktynavimo pirmųjų vertingą darbo patyrimą. „Aušros“ kolūkio partinės-komjaunimo grupės patyrimas ryškiai įrodė, kad kovojant dėl kolūkių nuolatini stiprėjimo, tokia grupė — didelė kūrybinė ir organizacinė jėga.

Rokiškio vis. „Nemuno“, „Tarybinio Rokiškio“, Obelių vis. Komjaunimo 30-mečio vardo, Juodupės vis. „Tikrojo kelio“ kolūkių kandidatines ir partines-komjaunimo grupes glaudžiai yra surištos su neparpatinėmis kolūkiečių masėmis, nuolat aiškina ž. ūkio artėlis nariams svarbius politinius įvykius, partijos ir vyriausybės nutarimus, sėkmingai mobilizuoja kolūkiečius kovai dėl aukšto derliaus išauginimo, produktyvūs visuomeninės gyvulininkystės išvystymo, kolūkių gamybos išplėtimo.

Tačiau partijos Južintų, Panemunėlio, Kamajų valsių komitetai nepakankamai ryžtingai plečia kandidatinių ir partinių-komjaunimo grupių tinklą, uždeisia jų sudarymą, silpnai vadovauja jau įsistelgusioms kolūkiuose kandidatinėms ir partinėms - komjaunimo grupėms.

Partijos valsių komitetams būtina ryžtingai vykdyti LKP(b) VI suvažiavimo direktyvas, plėsti ir stiprinti pirmųjų partinių organizacijų, kandidatinių ir partinių - komjaunimo grupių tinklą kolūkiuose, kovoti dėl jų vaidmens pakėlimo visame kolūkio gyvenime, pasiekti, kad jos giliai įsigilintų į kolūkių ekonomiką, į jos detales ir po savo įtaką laikių svarbiausius kolūkio gamybos barus ir nešėtų pilną atsakomybę už ūkinę ir politinę kolūkio padėtį.

Dėl kolūkių, MTS ir tarybinių ūkių pasirošimo šienapiūtei ir pašarų silosavimui 1950 metais

Lietuvos TSR Ministrų Taryba pažymi, kad 1949 metais eilėje apskričių ir tarybinių ūkių dėl nesavalaikio pasirošimo buvo uždelsti šienapūtės ir pašarų silosavimo terminai. Dėl nepakankamo vadovavimo atskiruose Pagėgių, Šilutės, Kauno, Lazdijų, Telšių ir Vilniaus apskričių kolūkiuose, dalis šienaujamy plotų liko nenušienauta.

Raseinių, Švenčionių, Širvintų, Pagėgių, Varėnos ir Prienų apskričių kolūkiai visiškai neraugė silosą.

Siekdama užtikrinti, kad kolūkiai, MTS ir tarybiniai ūkiai laiku pasirošytų šienavimui ir pašarų silosavimui, Lietuvos TSR Ministrų Taryba patvirtino 1950 metams šienavimo ir pašarų silosavimo planus kolūkiams, valstiečių ūkiams ir tarybiniams ūkiams, o taip pat MTS traktorinių darbų planą šienavimo ir pašarų silosavimo srityje.

Lietuvos TSR Ministrų Taryba įpareigojo Žemės ūkio ministeriją, Tarybinių ūkių ministeriją ir apskričių vykdomuosius komitetus:

užtikrinti savalaikį šienavimo pradžią kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose, o taip pat pašarų silosavimo organizavimą ankstyvu laiku, siekiant, kad iki javų derliaus nuėmimo pradžios būtų paruošta silosų nemažiau kaip 80 procentų metinio silosavimo plano;

užtikrinti, kad šienavimo mašinos ir silosų kapoklės visuose kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose būtų baigtos remontuoti ne vėliau kaip iki šių metų birželio 1 d.;

Iki šių metų birželio 10 d. patikrinti kolūkių, tarybinių ūkių ir MTS pasirošimą šienavimui ir pašarų silosavimui; tuo tikslu sudaryti komisijas: kolūkiuose — dalyvaujant valsių vykdomųjų komitetų, apylinkių tarybų atstovams, kolūkių valdybų nariams ir gyvulininkystės pirmūnams, o tarybiniuose ūkiuose — dalyvaujant tarybinių ūkių trestų arba valdybų atstovams, MTS ir tarybinių ūkių direktoriams, per patikrinimą kreipiant ypatingą dėmesį į šienavimo mašinų ir silosų kapoklių remonto kokybę, o taip pat į apsirūpinimą rankiniu šienavimo inventoriu;

Iki šių metų birželio 15 d. užtikrinti visų „Žemės ūkio tiekimo“ respublikinės kontoros sandėliuose esančių arklinių šienapiūvių, grėblių, šiaudų bei silosų kapoklių ir kito šienavimo inventoriaus realizavimą kolūkiams;

skubiai pranešti šienavimo ir pašarų silosavimo planą kiekvienam kolūkiui bei tarybiniam ūkiui ir iki šių metų birželio 10 d. užtikrinti šienavimo ir pašarų silosavimo darbo planų sudarymą kiekviename kolūkyje ir tarybiniam ūkyje, numačius tuose planuose šienaujamy sklypų pritrivintinio brigadoms, visų darbingų kolūkiečių, nedirbančių prižiūrint techninių kultūrų paselius, dalyvavimą šienapūtės

darbuose, o taip pat visų esamų šienavimo mašinų, silosų kapoklių ir transporto priemonių visišką išnaudojimą; užtikrinti ne mažiau kaip 4 hektarų kasdieninį išdirbį kiekviena arkline šienapiūve;

suorganizuoti kolūkiuose esamų silosų bokštų, puobokščių, duoblių ir tranšėjų remontą bei naujųjų statybą mastu, užtikrinančiu nustatytų pašarų silosavimo planų įvykdymą, suteikiant kolūkiams techninę pagalbą šiame darbe.

Lietuvos TSR Ministrų Taryba įpareigojo Žemės ūkio ministeriją ir MTS direktorius:

pašalinti trūkumus MTS darbe ruošiant užbaigti šienavimo mašinų ir silosų kapoklių remontą MTS;

imtis priemonių, užtikrinančių, kad kiekviena MTS įvykdytų šienavimo, silosavimo ir melioracijos darbų planus, nustatytus 1950 metams; pasiekti, kad kiekviena traktorinė šienapiūvė per sezoną turėtų ne mažiau kaip 1000 hektarų išdirbį ir kad kiekviena traktorinė silosų kapoklė būtų paruošta 800—1000 tonų silosų;

užtikrinti, kad visos turimos MTS arklinės šienapiūvės ir silosų kapoklės būtų pilnai panaudotos šienavimui ir pašarų silosavimui;

suorganizuoti mašinų-šienavimo būrius, sukomplektuoti juos traktoriams, šienavimo mašinomis, reikalingais kadrais ir užtikrinti savalaikį sutarčių sudarymą su kolūkiams šienaujamy plotų derliui nuimti ir pašarams silosuoti.

Vietinės pramonės ministerija ir Gamybinės kooperacijos valdyba privalo suorganizuoti savo įmonėse reikalingo kiekio galautų, plaktukų, kaltuvų ir rankinių grėblių gamybą.

Lietuvos Vartotojų kooperatyvų sąjunga ir „Žemės ūkio tiekimo“ respublikinė kontora turi užtikrinti, kad būtų laiku atgabentas rankinis šienavimo inventorių į vietas — parduoti kolūkiams.

Siekdama, kad šienaujamy plotai būtų paruošti mechanizuotam šienavimui, respublikos Ministrų Taryba įpareigojo Žemės ūkio ministeriją, Tarybinių ūkių ministeriją ir apskričių vykdomuosius komitetus:

atlikti šienaujamyse plotuose darbus krūmams ir kupstams nuplauti, akmenims pašalinti, o taip pat darbus nusausinimo grioviams atremontuoti;

uždrausti gyvulių ganymą plotuose, skirtuose šienavimui ir sklypuose, išskirtuose atolui gauti.

Žemės ūkio ministerija, Miškų ūkio ministerija ir apskričių vykdomieji komitetai privalo iki šienavimo pradžios paskirti kolūkiams, neapdirptiems pašarų plotais, šienavimo sklypus iš valstybinio žemės fondo ir valstybinio miškų fondo. (ELTA).

TARYBŲ LIETUVOS DEŠIMTMEČIO GARBEI

Naujais gamybiniais laimėjimais sutinkame visaliadine šventę

N. NIKOLSKIS,

Rokiškio tarybinio ūkio direktoriaus pavaduotojas politiniams reikalams

Tarybų valdžios įkūrimas Lietuvoje yra mūsų respublikos darbo žmonių didžiausias laimėjimas. Lietuvių tauta įgijo tikrą laisvę ir nepriklausomybę, gavo neapribotas galimybes laudies ūkiui ir kultūrai vystyti. Mūsų tarybinio ūkio kolektyvas, kaip ir visi respublikos darbo žmonės, ruošiasi tinkamai, naujais gamybiniais laimėjimais atžymėti šią įžymią datą. Visose fermose, brigadose ir tarybinio ūkio skyriuose išsivystė socialistinis lenktynavimas Tarybų Lietuvos dešimtmečio garbei.

Kovojant dėl VKP(b) CK varso plenumo ir VKP(b) CK bei TSSR Ministrų Tarybos nutarimų dėl gyvulininkystės išvystymo trimečio plano vykdy-mo, mūsų dirbančiųjų kolektyvas pravedė didelį darbą ir pasiekė rimtų laimėjimų. 1949 m. gyvulininkystei išvystyti planas išpildytas: stambiųjų raguonių srityje — 105 proc., kiaušiniųkystėje — 167 proc., arklininkystėje — 118 proc. Placiai taikydami priešakinius tarybines agrotechnikos metodus, mes vi-

dvirtinti ir padauginę pasiekus laimėjimus. Mūsų tarybinio ūkio dirbančiųjų kolektyvas, pasirodęs kaip iniciatorius socialistinio lenktyvinio Rokiškio apskrityje, krepšė į visus socialistinio žemės ūkio darbuotojus plačiau išvystyti socialknytniavimą už priešlaikinį gamybinių programų išpildymą, už tinkamą visaliadines šventes — LTSR dešimtmečio sutikimą.

Šitame kreipimesi mes prisimėme išpareigojimus: iki 1950 metų pabaigos išpildyti trimečio planą gyvulininkystei išvystyti, pirmelį nu kiekvienos melžiamos karvės po 2600 litrų pieno, surinkti nuo kiekvieno ha po 15 cnt. grūdų, išpildyti kapitalinės statybos planą iki 1950 m. lapkričio 7 d., duoti valstybei 500 tūkstančių rb viršplaninio pelno.

Mes didžiuojamės tuo, kad mūsų eilėse dirba žymi kiaušiniškė Aleksiejūtė Jadvyga, melžėja Ragelienė Anelė, aukšta-derlininkas Minkevičius Jonas, gavęs po 24 cnt. grūdų iš 1 ha 12 ha lauko plote.

Soclenktynės rinkimų į TSSR Aukščiausiąją Tarybą ir Gegužės Pirmosios garbei atnešė mūsų tarybiniam ūkiui naujų laimėjimų. Mūsų tarybinio ūkio dirbančiųjų kolektyvas žymiai prieš laiką, iki kovo 5 dienos, pilnai išpildė pieno pristatymų metinį planą. Prieš laiką ir aukštame agrotechnikiname lygyje praveda pavasario sėja.

Sutikdami liepos 21 d., mes dedame visas pastangas už-

teikti ir padauginę pasiekus laimėjimus. Mūsų tarybinio ūkio dirbančiųjų kolektyvas, pasirodęs kaip iniciatorius socialistinio lenktyvinio Rokiškio apskrityje, krepšė į visus socialistinio žemės ūkio darbuotojus plačiau išvystyti socialknytniavimą už priešlaikinį gamybinių programų išpildymą, už tinkamą visaliadines šventes — LTSR dešimtmečio sutikimą. Šitame kreipimesi mes prisimėme išpareigojimus: iki 1950 metų pabaigos išpildyti trimečio planą gyvulininkystei išvystyti, pirmelį nu kiekvienos melžiamos karvės po 2600 litrų pieno, surinkti nuo kiekvieno ha po 15 cnt. grūdų, išpildyti kapitalinės statybos planą iki 1950 m. lapkričio 7 d., duoti valstybei 500 tūkstančių rb viršplaninio pelno.

Tarybinio ūkio darbininkų, tarnautojų ir specialistų kolektyvas tvirtai įsitikinęs, kad prisilmtus išpareigojimus tarybinis ūkis garbingai įvykdys ir LTSR dešimtmėty sutiks respublikos priešakinį tarybinių ūkių gretose.

Komjaunimo aktyvo susirinkimas

Šiomis dienomis įvykęs apskrities komjaunimo aktyvo susirinkimas apsvarstė LLKJS CK VI plenumo nutarimą „Aptę kultūrinį-masinį ir fizikūrinį-sportinį komjaunimo organizacijų darbą jaunimo ir vaikų tarpe 1950 m. vasarą“.

Šiuo klausimu pranešimą padarė LLKJS apskrities komiteto sekretorius drg. Šileika, kuris pabrėžė, kad apskrities komjaunimo organizacija, vykdydama nutarimą, pastakė šioje srityje kai kurių laimėjimų. Komjaunimo organizacija dar glaudžiau, dar tvirtiau bendradarbiauja su nesąjunginio jaunimo masėmis. Kasdien auga komjaunuolių autoritetas, nesąjunginiai jaunuoliai į komjaunuolius žiūri kaip į pavyzdį, seka jų darbu. Apskrities komjaunimo organizacija išaugo iki 123 pirminių organizacijų, jungiančių daugiau kaip 1 200 komjaunuolių.

Pranešėjas susirinkimo dalyvų dėmesį atkreipė į tai, kad kai kurių valsečių (Rokiškio, Kamajų) komjaunimo komitetai apleidę kultūrinį-masinį darbą kollektiviniame kaime: nepadedą klubams-skaityklos, neišvysto reikiamo politinio-masinio ir agitaacinio darbo jaunųjų kollektivų tarpe ir t. t. Dėl Obelių ir Ragelių valsečių komjaunimo vadovų apsilėidimo, vietoje ne-reguliariai demonstruojami tar-rybiniai filmai.

Taip pat pranešėjas griežtai kritikavo komjaunimo valsečių komitetus dėl nesirūpinimo sportuojančių jaunimo kaime organizavimu.

Susirinkime kalbėję 20 komjaunuolių-aktyvistų papasakojo

apte pastekimus, prileistas klaidas ir trūkumus vykdatant LLKJS CK VI plenumo nutarimą.

Ypač aštrios ir pelnytos kritikos susilaukė iš LLKJS Južintų vls. komiteto nario drg. Sunklodaitės pusės LLKJS apskrities komitetas, kuris nerūpestingai parenka vadovaujančius komjaunimo kadrus, ko pasėkoje kai kuriuose valsečiuose komjaunimo organizacinis ir kultūrinis darbas stovi vietoje. Pavyzdžiui, LLKJS apskrities komitetas paskyrė pionieriams vadovauti drg. Kvedaravičiūtę, kuri visiškai apleidė darbą su pionieriais.

Griežtai kritikavo LLKJS apskrities komitetą ir kiti kalbėję draugai — Baltaduonis, Gaidienė, Dilys, Balčūnas ir kiti.

Susirinkime kalbėjusi Obelių vls. „Pakriauonia“ kolūkio klubo-skaityklos vedėja komjaunuolė drg. Vilimaitė papasakojo, kaip komjaunuoliai-jaunieji kollektivai prisideda prie socialinio kaime kultūrinio lygio pakėlimo.

LLKJS Ragelių valsečiaus komiteto sekretorius drg. Miežis savo kalboje savikritiškai pripažino prileistas klaidas vadovaujant valsečiaus komjaunuoliams ir kollektivų jaunimui. Drg. Miežis nurodė tas priemones, kurių bus imtasi darbių pagerinti.

Susirinkimo dalyviai nutarė visas jėgas nukreipti kultūrinio-masinio ir fizikūrinio-sportinio darbo pravedimui kollektiviniame kaime. Šiuo klausimu buvo priimtas išsamus nutarimas.

P. Valius

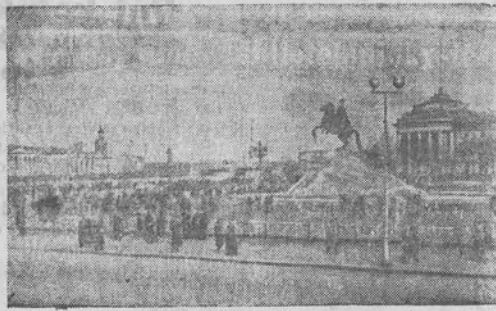
VYKDANT LLKJS CK VI PLENUMO NUTARIMĄ

Obelių valsečiaus kollektivai-komjaunuoliai, vykdydami LLKJS CK VI plenumo nutarimą dėl kultūrinio-masinio ir fizikūrinio-sportinio darbo išvystymo, ypatingai daug parodė iniciatyvą. Valsečiaus kollektivuose „Pakriauonia“, „Kaireiliai“ ir „Tumasonys“ komjaunimo pirminės organizacijos or-

ganizavo sporto kolektyvus, į kurių sudėtį šiuo metu įeina didelis skaitelis kollektivų nesąjunginių jaunuolių.

Dažnai poilsio metu kollektivai jaunimas renkasi „Kaireilių“ kollektivinio sporto aikštelyje, kur vyksta tarpkollektivinės tinklinio varžybos.

Alg. Jovydis

LENINGRADAS. Nevos pakrantėje. G. Čerčovo ir I. Janovo nuotrauka.

TASS'o spaudos klifė.

MUMS RAŠO

NETVARKINGAS GRIETINĖS NUGRIEBIMO PUNKTAS

Aleksandravėlis vis. Kraštų grietinės nugriebimo punkte (punto vedėjas drg. Meilus Apolinaras) vis labiau įsigali nešvara ir netvarka: įėjimas į punktą užtęstas, o patalpų viduje irgi nei kiek ne geriau — sienos apkrūstos, visur karo voratinkliai, asloje pilna šiukšlų, indai taip pat nešvarūs.

KEISTAS ABUOJUMAS

Vieškelis Panemunis-Palėpis yra visiškai netvarkomas. Tiltai čia surę, neremontuojami. Nakties metu čia pavojinga važiuoti, nes kiekvienai atvejui gali įvykti nelaimingas atsitikimas. Tiesa, praeitais metais ties Konstantinava buvo atremtuotas tiltelis, bet jis pakeltas tiek aukštai, kad su didesniu vežimu sunku per jį pervaziuoti.

Tuo tarpu vietinės reikšmės kelių meistras drg. Pivorūnas į tai nekreipia jokio dėmesio.

Būtina Rokiškio aps. Kelių skyriui pareikalauti iš drg. Pivorūno sąžiningai dirbti jam patikėtą darbą. J. Giedrius

Mūsų medžiagos pėdsakais

„KADA DRG. VAITKEVIČIŪTĖ TURĖS LAIKO?“

Tokiu pavadinimu „Tarybinio Rokiškio“ Nr. 58 (818) tilpo žinutė, kurioje buvo rašoma apie Panemunio vls. Ryšių kontoros tarnautojos drg. Vaitkevičiūtės nemandagų elgesį su interesantais.

Pranešu, kad žinutėje minimi faktai pasitvirtino. Drg. Vaitkevičiūtė išduotas sąjėplimas ir nurodymai sąžiningai bei mandagiai aptarnauti interesantus.

MEKŠĖNAS,

Rokiškio aps. Ryšių kontoros viršininkas

Iš nepasiekusių laišku redakcijai

Apie Suvalniško septynmetės mokyklos direktoriaus drg. Staltonio neleistiną elgesį kai kurių mokyklos mokytojų atžvilgiu (drg. Klauogos ir kt.) į intrijų kėlimą mokytojų tarpe redakcijai rašė apskrities laikraščio skaitytojas iš Panemunio valsečiaus.

Iš Panemunio vls. Liaudies švietimo skyriaus vedėjo gautame laiške rašoma, kad padėtis išlūsta.

centrą pati sau atskirai, ir nebūtų asociacijos nariu.

Laikui matuoti mes paprastai naudojames metais — tuo laikotarpiu, kai mūsų Žemė, sulaukdamasi aplink Saulę, atlieka pilnutinį ratą. Tas vienetas yra patogus astronomijoje, kai reikalinga liečia mūsų planetų sistemą, bet kai mes kalbame apie Galaktikos pasaulį, tai metai tampa nepatogiu vienetu. Saulė daro vieną pilnutinį apsukimą aplink Galaktikos centrą maždaug kartą per 180 milijonų metų. Tą laikotarpį galima pavadinti „galaktiniais metais“.

Yra žvaigždžių, kurios jau turi 500 galaktinių metų. Galaktinius metus patogum dėl tai galima paskirstyti dienomis, valandomis ir minutėmis, kaip ir mūsų metus. Tuomet pasirodys, jog kai kurios V. A. Ambarcumilano atrastos žvaigždės iš viso yra keletu valandų amžiaus. Jos „pragyveno“ tik nežymiausia savo gyvenimo dalį, — galima sakyti, tik neseniai gimė.

Atradimas, kurį padarė tarybiniai mokslininkai, reiškia, jog žvaigždžių susikūrimo procesas

TRUMPAI

(iš skaitytojų laišku)

Per įvykusį neseniai susirinkimą Južintų vls. kollektivai pirmininkai ir gyvulininkai kyšės fermų vedėjai svarstė trimečio plano gyvulininkystės išvystyti vyriausybės ir ūkio planavimo departamentu priimtą kontraktaciją.

A. Repl

„Naujuosius“ kolūkio (Rojų vls.) kollektivai (BPDG ir PDG) laipsniškai normalizavosi. Iš 17 laikinai normos išlaikė 14. Be to, jaunėji kolūkio sportininkai treniruojasi tinklinio ir lengvojoje atletikoje. Sporto būreliai vadovauja ūkiškas Petrusis Albinas.

B. Skeity

„Vyžuonos krantių“ kolūki (Panemunio vls.) valstietė sėkmingai užbaigė gradinį ir techninių kultūrų sėją. Darbe patikimieji drg. Kairiškis, Jasianis ir Dabarinskis metu vykdė puodymo arimas.

J. Masulis

Visasąjunginės Savanorės Draugijos Aviacioniniais remti (DOSAV) skyriaus išstiegti Rokiškio I m-ljoje, į kurį įstojo gausūs moksleiviai būrūs Draugijos pirmininku rinktas mokytojas komjaunuolis Juodelis.

A. Lingis

„Rūpiškėnų“ kolūki (Pandėlio vls.) durpyno darbininkams išteigtas bendradarbių ir klubas-skaitykla.

V. Tauteris

Tarybų Lietuvos dešimtmečio garbei „Spindulio“ kolūki (Juodupės vls.) valstietė išpareigojo pilnai įvydyti mėsos ir pieno produktų pristatymų metinį planus.

B. Staltonis

„Pirmyn“ kolūkyje (Juodupės vls.) įrengtas motorinis malūnas, kuriame sulama grūdus ir kaimyniniams kolūkių valstietėms.

B. Staltonis

Pasikalbėjimai mokslinėmis temomis

JAUNOS ŽVAIGŽDĖS

Jeigu fotografuoti žvaigždę dangy, galima pamatyti, jog vienoj vietoj žvaigždės yra viena prie kitos, kitose vietose jos išdėstytos rečiau, vienos žvaigždės ryškiau šviečia, kitos — silpniau.

Dar neseniai buvo manyta, jog visos žvaigždės susikūrė vienu metu, viena ta pačia epocha. Bet tarybiniai mokslininkai paneigė tą teoriją.

Prieš dvejus metus TSRM Mokslų akademijos narys - korespondentas V. A. Ambarcumilanas padarė didelį atradimą. Jis įrodė, jog mūsų didžiojoje Galaktikoje (taip vadinasi tas milžiniškas žvaigždžių telkinys, į kurio sudėtį įeina ir mūsų Saulė) ir dabar tebėgamsta žvaigždės.

Kai mes žiūrimė į žvaigždes paprasčia akimi, mes negalime suprasti, kokia žvaigždė yra arčiau žemės, kokia toliau; ryškių, bet tolimų žvaigždžių šviesa gali pasirodyti mums silpnė, anksčiau žinoma. Bet tik neseniai V. A. Ambarcumilanas ir Biurakano observatorijos bendradarbis V. E. Marka-

rianas atrado, jog daugelis antimilžinių išdėstyta erdyje ne pavieniui, o išsotisomis grupėmis. To teigimo teisingumą įrodė tai, jog daugelis žvaigždžių-antmilžinių yra gana toli viena nuo kitos, bet kiekvienos grupės žvaigždės yra vienodai atitolusios nuo žemės. Tai nustatyti pavyko V. A. Ambarcumilnui. Mokslininkas pavadino antimilžinių grupes „žvaigždžių asociacijomis“ ir nustatė, jog gimė jos palyginami neseniai: prieš 10 milijonų metų, o kartais ir vėliau. Palyginamai priminsimė, kad mūsų Žemė jau egzistuoja keletą milijardų metų.

Jeigu minėtieji žvaigždžių susivienijimai būtų atsiradę anksčiau, jie jau nebūtų dabar egzistavę. Ir štai kodėl: žvaigždžių asociacijose žvaigždės išdėstytos gana toli viena nuo kitos, ir savitarpio traukos jėga tarp jų yra nedidelė, ir prie Galaktikos centro jos pritraukiamos netolygiai. O jeigu taip, tai po 10 milijonų metų žvaigždžių asociacija būtinai turėtų susitrikti. Kiekviena žvaigždė turėtų suktis aplink Galaktikos

rietas atrado, jog daugelis antimilžinių išdėstyta erdyje ne pavieniui, o išsotisomis grupėmis. To teigimo teisingumą įrodė tai, jog daugelis žvaigždžių-antmilžinių yra gana toli viena nuo kitos, bet kiekvienos grupės žvaigždės yra vienodai atitolusios nuo žemės. Tai nustatyti pavyko V. A. Ambarcumilnui. Mokslininkas pavadino antimilžinių grupes „žvaigždžių asociacijomis“ ir nustatė, jog gimė jos palyginami neseniai: prieš 10 milijonų metų, o kartais ir vėliau. Palyginamai priminsimė, kad mūsų Žemė jau egzistuoja keletą milijardų metų.

Jeigu minėtieji žvaigždžių susivienijimai būtų atsiradę anksčiau, jie jau nebūtų dabar egzistavę. Ir štai kodėl: žvaigždžių asociacijose žvaigždės išdėstytos gana toli viena nuo kitos, ir savitarpio traukos jėga tarp jų yra nedidelė, ir prie Galaktikos centro jos pritraukiamos netolygiai. O jeigu taip, tai po 10 milijonų metų žvaigždžių asociacija būtinai turėtų susitrikti. Kiekviena žvaigždė turėtų suktis aplink Galaktikos

tebevyksta ir mūsų laikotarpiu.

Tai naujas smūgis religijai, skleidžiamoms pasakėdėms apie „pasaulio sutvėrimą“. Religija, kaip žinoma, teigia, jog „dievas visagalis“ yra sutvėręs planetą vieną savaitę kartą ir visam laikams ir saulę, ir žvaigždes ir žemę. Mokslas jau seniai įrodė, kad visata niekuomet nebuvo „sutverta“, kad ji amžinai egzistavo ir amžinai egzistuos. Dabar tarybiniai mokslininkai įrodė, kad ir mūsų laikotarpiu gimsta naujos žvaigždės, ir tai vyksta ne per „sutvėrimą“, o be jokių antgaminių jėgų įsikūlimo. Tai dar kartą įrodė, kad ir mūsų Saulė kada nors atsirado panašiu būdu, kaip dabar gimsta žvaigždės.

Už savo darbą Armėnijos TSR Mokslų akademijos prezidentas V. A. Ambarcumilanas ir Biurakano observatorijos bendradarbis B. E. Markarianas apdovanoti aukščiausiąja dovana — pirmojo laipsnio Starilinė premija.

Prof. P. PARENAGO, Fizikos-matematikos mokslo daktaras

Didinga mūsų respublikos kultūrinė statyba

Lenino - Stalino idėjomis vedant

...tinasi liepos 21-ji — Tarybų Lietuvos dešimtmečio diena. Šis laikas laimėjimais sutinka šią šmėgingą dieną visi mūsų respublikos darbo žmonės. Žydinčias prieš laiką įvykdomas diplomatinės pokarinio atstatymo...

...tenka prisiminti tas ypatingai...kias sąlygas, kurios teko...si respublikos darbo žmo...statai vokiškųjų oku...niunokotą liaudies ūk...Atsitraukdami vokiečiai ne...vestingai naikino mūsų kraš...kultūros švietimo įstaigas...kur ir liko jų nesudeginti...nesugrąžinti pastatai, tai jau...buvo labai ir labai nu...okotas ar ir visai išplėtas...entorius, bibliotekos, kabi...tatai, mokslo priemonės, apa...tūra, dekoracijos ir kiti...giminiai. Veik visą teko...užiai atkurti, įsigyti, atsta...ti. Prisimenant I-jo pasaulinio...ro pasekas, atrodė, kad teks...likti labai ilgai ir sunku atku...lamajį darbą, kol susidarys...pakęčiamos kultūros dar...sąlygos. Ir štai, praėjo pa...ginti trumpas laikas, o kaip...ematytais tempais susitvarkė...daugo ir išbuvojo mūsų kraš...riųjų įvairiausių kultūrinio dar...institucijų tinklas! Tokių...ražių rezultatų ir tokiu trumpu...liku respublika galėjo pasiekti...tikrai todėl, kad ji dirbo įsilun...si į darnią didžiosios Taryb...Sąjungos tautų šeimą, veda...stalinio idėjų. Jei karo metu...rybinis mokslas didžiojoje...arnavo pergalės reikalams, tai...š pasiekus, visa tarybinio moks...o galia buvo pasukta į taikų...kuriamajį darbą. Čia pagrini...inis ir lemiamas veiksnys yra...rplumoklinsinės teorijos ir gyvenimš...igijos praktikos glaudžiausias są...apryšys. Mokslas aiškiai tarnauja...igijai socialistinės valstybės liaudies...vaikiui tvarkyti. Jau nekalbant...apie I. V. Mičurino ir T. D. ...emlysenkos darbus ir neieškant...desistolimesnių pavyzdžių, užtenka...enlaipsiminti kad ir du šiuos stamo...mečiausias TSRS Vyriausybės ir...amVKP(b) CK žygius: 1948 m. ...egspalio mėn. 20 d. nutarimą apie...oksi-sodinimą miškų juostų derlin...laigų stepių rajonams apsaugoti...duo sausų ir 1949 m. nutarimą...su...dėl visuomeninės gyvulininkys...mties išvystymo keliukuose ir ta...kar...rybiniuose ūkiuose. Ir abu šie...nutarimai tarybinę mokslinink...stropolai įgyvendinami. Ir štai, ...ju daugiau kaip 500 tūkstanč...čių ha plote įvykdytas ir toliau...beveikdomas genialusis stali...ninis žemės paviršiaus pakeltimo...planas. Sausrų niokojamieji der...lingų stepių rajonai virsta...banguojančiais laukais ir žydinč...čiais sodais.

...Sparčiai vystosi kultūra, dai...le, mokslas ir kartu kyla dir...bančiųjų gerbavys. Nežiūrint...didžiulio Tarybų šalies masto,

jos vadovai nuolatos rūpinasi atskirų sričių reikalais. Gražus to pavyzdys yra 1948 m. kovo mėn. 20 d. TSRS Ministrų Tarybos nutarimas dėl mūsų respublikos sostinės Vilniaus atstatymo, asmeniškai draugo J. V. Stalino pasirašytas. Šio nutarimo vykdymas jau įgyvendinamas, ir jis žymiai kelta Vilniaus gerbavį.

Visa eilė mūsų literatūros, vaidybos, meno ir muzikos kūrėjų susilaukė aukščiausio visojo Tarybų Sąjungos įvertinimo suteikiant jiems Stalinines premijas. Nepamiršti ir koliaukų pirmūnai: net keturiems jų suteiktas Didvyrio vardas (dr. drg. Lekavičius, Juodinskis, Žmėjauškis, Miklušis). Šie aukšti atžymėjimai yra pagerbimas darbo visos mūsų respublikos, ir jie skatina visus mus geriau ir našiau dirbti.

Teorijos ir praktikos tamprus ryšys

Labai didelės reikšmės turi kultūrinio lygio pakėlimui Tarybų valdžios dar 1941 m. įkurta Lietuvos TSR Mokslių akademijs. Trumpai gyvavusi, vokiečių-okupantų uždaryta, tik išvadavus iš okupacijas Vilnių tarybinės valdžios naujai suformuota, per trumpą laiką išaugo į galingą tiriamojo mokslo instituciją. Nežiūrint to, kad Mokslių akademijs pradėjo plastesnį darbą po karo sunkiomis sąlygomis, neturėjo tiriamiesiems darbams tinkamos bazės, per trumpą laiką ji įkūrė eilę laboratorijų, tyrimo stočių, įvairių institutų. Tokių vadovaujančių atskiroms Lietuvos TSR gyvenimo šakoms įvairių tyrimo institutų dabar LTSR Mokslių akademijs turi net vienuolika. Iš jų žymų darbą mūsų koliaukų laukų derlingumo kėlime atlieka valstybinė selekcinė stotis.

1948 m. ypač išaugo Žemės ūkio institutas (direktorius drg. Vazalinskas), įsteigęs agrochemijos stočių, gyvulininkystės stočių ir veterinarijos stočių. Šis institutas su savo stotimis atlieka didelį tiriamąjį darbą dirvožemio, gyvulininkystės ir veterinarijos srityse. Jo tyrimo darbų jėga ir svarbiausias kūrybinumo stimulas yra teorijos ir praktikos tamprus ryšys. Tas ypač ryškiai buvo pademonstruota per mokslinę konferenciją, kurią Lietuvos TSR Mokslių akademijs surengė 1949 m. balandžio mėn. 11—12 d. drauge su Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerija ir Lietuvos TSR Žemės ūkio akademijs Šiaulių aps., Meškuičiuose. Jolių mūsų krašto žymesnieji mokslininkai padarė eilę pranešimų ir davė vertingų nurodymų jaunuųjų Tarybų Lietuvos koliaukų valstiečiams. Tai yra gražus, naudingas ir sektinas mokslininkų ir praktikos darbo

J. JANULIONIS, Rokiškio I-sios vid. m-l-os direktorius

vykdytojų bendravimo pavyzdys. Ir mūsų aukštųjų mokyklų studentija atlieka gamybinių praktiką įvairiuose fabrikuose, įmonėse, kolūkiuose bei tarybinuose ūkiuose, kur jie susipažįsta su gamybos procesais, praktiniu darbu. Tas ryškiai atsispindi baigiančiųjų aukštąsias mokyklas diplominių darbų tematikoje: čia yra įvairių statybinų tiltų, šaldytuvų, elevatorių, fabrikų, bendrabučių, durplių gamyklų, elektrinių, hidroelektrinių, gyvenamųjų namų ir t. p. kūrinių projektai. Šioje srityje neatsilieka Vilniaus ir Kauno Dailės institutai. Štai diplomantė rokiškietė Ieva Naginskaitė paruošė kompoziciją „Duryne“, kitas diplomantas — „Vincas Kapsukas pogrindyje 1919 m.“, trečio darbas vaizduoja keturių komunarų sušaudymą, ketvirtas — skulptūrą „Jaunieji mičurininkai“, penktas — „Pergalingasis Tarybinės Armijos žygis“, „Sevastopoliečiai“ ir t. p. Visi šie darbai žadina gilą darbo meilę, pasiryžimą, tarybinį patriotizmą.

Išsiplėtė kino tinklas, klesti literatūra

Labai išsiplėtė Lietuvos TSR ir kino tinklas, ta masinė auklėjimo priemonė. Jis pasidarė prielaimas tolimiausiuose užkampiuose. Pagal statistiką, 1944 m. kinas turėjo 28 Lietuvos TSR miestai ir 10 kaimų, o dabar juos turi 68 miestai, 123 kaimai ir dar yra 16 įvairių žinybų kinų. Kinas kaimo kolektyvizacijoje vaidina svarbų vaidmenį. Juk yra puikūs meninių tarybinų filmų, vaizduojančių broliškųjų respublikų valstiečių našų darbą kolūkių laukuose, žemės ūkio mechanizacijos naudingumą ir daugybę kitų filmų, mokančių valstiečius geriau ir lengviau dirbti žemę, taikyti naujausius mokslo laimėjimus siekiant aukšto derliaus. Tokių dokumentinių filmų rodomas yra tolygus ekskursijas į pavyzdingą kolūkį, jis atstoja visą ciklią kruopščiai paruoštų pasikaltų — pranešimų, sukelia norą patiems eiti naujais darbo keliais.

Ypatingai gražių rezultatų pasiekė mūsų literatūra. Niekomet nebuvo taip paplitusi lietuviška knyga, kaip kad per šį tarybinio gyvenimo laikotarpį. Mūsų jaunieji ir vyresnieji rašytojai — menininkai vaizduoja naują, kultūringą, idėjiškai stiprų dirbančiųjų gyvenimą. Užtat jie turi dėkingą ir gausų skaitytojų būrį. Knygos išleidžiamos masiniais tiražais. Geresnieji kūriniai mūsų klasikinės ir naujosios literatūros verčiama į kitas tarybinų tautų šeimoms kalbas. Tuo būdu juos skaito ir jais gėrisi tūkstančiai ir milijonai Tarybų šalies literatūros mėgėjų. Užtenka prisiminti, kokį didelį pastsekimą santvarkos metais buvo tik 69 turėjo ir kokį šiltą priėmimą suuruosė mūsų spaudos darbuotojams didžioji sostinė Maskva per 1947 m. suuruosią lietuviškos knygos dekadą. Plačiausias skaitytojų įnašas per šį penkmetį pasiekė tarybiniai laikraščiai. Juos leidžia ne tik mūsų respublikos centras, bet ir apykrėčių centrai. Juose plačiai nušviečiama kolūkių organizacinis darbas, iškeliama darbo pirmūnai, skatinami nauji darbo metodai ir t. p.

Mūsų kaimui pereinant į kolektyvinio žemės apdirbimo vėžes, ten formuojasi nauja inteligentija: partiniai, tarybiniai darbuotojai, mokytojai, medicinos darbuotojai, agronomai, inžinieriai, zootechnikai, traktorininkai, grūdų paruošę specialistai, kombainininkai, elektrikai, bibliotekininkai, klubų vedėjai, sąskaitininkai ir t. t. Visus juos jungia noras padaryti savo kolektyvą kultūringą, turtinę, laimingą, sąmoningą. Virsta tikrove didžiojo tarybinio gamtininko I. V. Mičurino žodžiai: „Aš matau, kad kolūkinė santvarka, kurios pagalba komunistų partija pradeda vesti didžulį žemės atnaujinimą, atves dirbančiąją žmoniją į tikrą gamtos jėgų pergalę“.

Mūsų kaimui pereinant į kolektyvinio žemės apdirbimo vėžes, ten formuojasi nauja inteligentija: partiniai, tarybiniai darbuotojai, mokytojai, medicinos darbuotojai, agronomai, inžinieriai, zootechnikai, traktorininkai, grūdų paruošę specialistai, kombainininkai, elektrikai, bibliotekininkai, klubų vedėjai, sąskaitininkai ir t. t. Visus juos jungia noras padaryti savo kolektyvą kultūringą, turtinę, laimingą, sąmoningą. Virsta tikrove didžiojo tarybinio gamtininko I. V. Mičurino žodžiai: „Aš matau, kad kolūkinė santvarka, kurios pagalba komunistų partija pradeda vesti didžulį žemės atnaujinimą, atves dirbančiąją žmoniją į tikrą gamtos jėgų pergalę“.

Gausus mokyklų tinklas

Visi šie ir dar miestai reikalingi kadrai turi gauti atitinkamą išmokslinimą, baigti tą ar kitą mokyklą. Todėl toks gausus Tarybų šalyje mokyklų tinklas ir labai branginamas mokslas. Tarybų šalyje veikia virš 800 aukštųjų mokyklų, kuriose mokosi apie milijonas žmonių. Aukštajam mokslui eliti Lietuvos TSR jaunimas turi net 13 aukštųjų mokyklų, daug įvairių technikumų, kursų. Apie tokias lavinimosi sąlygas kapitalistinių kraštų jaunimas negali net ir svajoti.

Švietimo reikalams TSRS išleidiama apie 61 milijardą rublių. Vien tik Lietuvos TSR 1949 m. biudžete švietimo reikalams buvo skirta 286,9 milijono rublių. Rokiškio apskrįčiai švietimo reikalams skirta virš 5 milijonų rublių. Stamblos lėšos skiriamos socialistiniam aprūpinimui ir fizinei kultūrai. Didelis sumas biudžetas skiria sveikatos apsaugos ir liaudies ūkio finansavimui.

Kaimo jaunimui lavintis įkurtas gausus tinklas bibliotekų, skaityklų, klubų. Veikia net 170 lektorijų, kurie yra labai populiarūs kaimo gyventojų tarpe. Pradinių mokyklų tinklas pilnutinal aptarnauja visus mūsų respublikos mokyklinio amžiaus vaikus. Vykdomas istorinis praeitųjų metų LKP(b) VI-jo suvažiavimo nutarimas dėl privalomu 7-rių metų mokslo įgyvendinimo. Šiais mokslo metais veikė 170 pilnų vidurinių mokyklų (paskutiniai buržuazinės

gimnazijos) ir 663 septynmetės mokyklos (1939 m. buvo 27 progimnazijos), kuriose V—XI klasese mokosi 109,5 tūkstančių moksleivių. Tuo būdu, šių mokslo metų pradžioje vidurinių mokyklų skaičius (atliškamai gimnazijų) išaugo du su puse karto, septynmetių mokyklų (progimnazijų)—beveik 25 kartus, o moksleivių skaičius — daugiau kaip 4 kartus, palyginti su 1939 metais. Vien gimnazijas 1949 m. baigė 3237 abiturientai.

Žymiai pakilo ir moksleivių pažangumas. Geru to rodikliu yra apdovanotas aukso bei sidabro medaliais abiturientų skaičius: 1946 m. medalius gavo 62 žmonės, 1947 m. — 72 žmonės, 1948 m. — 114 žmonių, 1949 m. — 127 žmonės (jų skaičiuje Rokiškio I vidurinės mokyklos abiturientai 1949 m. gavo 5 medalius).

Žymiai pakilo ir dėstyimo politinis-idėjinis lygis. Apie tai ryškiai byloja sparčiai augantis mokyklinio jaunimo tarpe pionierių bei komjaunimo organizacijų narių skaičius. Jei 1946 m. mokyklose buvo šios organizacijos labai negausios, tai šiuo metu jos virsta stipriomis ir įtakingomis mokslo įdomojo darbo talkininkėmis. Į jų elnes įsilungia ne tik pažangesnieji mokiniai, bet ir susipratę jaunieji mokytojai. Štai vien Rokiškio miesto vidurinėse mokyklose dabariniu metu dirba 10 mokytojų-komjaunuolių.

Ir mūsų apskrityje per tarybinio darbo laikotarpį žymiai išaugo mokyklų ir kitų kultūrinių įstaigų skaičius.

Toliau persiformuojant kaimui socialistiniais pagrindais ir kylant dirbančiųjų gerovei bei jų intelektualiniam lygiui, kaimo švyturių tinklas irgi turės sparčiai didėti. Vykdamas LKP(b) VI-jo suvažiavimo nutarimus, jau nuo šių metų įvestas privalomas mokymas septynerių metų apimtyje. Tuo tikslu ir mūsų apskrityje atidaryta 12 naujų septynmetių mokyklų. Ši priemonė žymiai pakelė plačiųjų masių švietimą.

Mūsų tarybinė vyriausybė ir partija švietimo reikalams skiria ypatingą dėmesį. Tai labai ryškiai iliustruoja kad ir LKP(b) CK V-jo plenumo darbai. Jie buvo skirti vien tik mūsų respublikos švietimo reikalų nagrinėjimui ir išskojimui keliu, kaip pagerinti mokyklų ugdomąjį darbą. Šio plenumo, o taip pat ir LKP(b) Rokiškio apskrities komiteto V-jo plenumo darbų bei nutarimų šviesoje ir apskrities mokytojai, beartinant Tarybų Lietuvos dešimtmečiui, turi ypatingai pakelti savo darbo kokybę su mums patikėta jaunąja karta, tvirtai įsąmoninti savo mokinius, kad tik socialistinė santvarka, laisva nuo bet kokių prietarų, suteikia neribotas galimybes siekti mokslo, užtikrina pasiturimą ir kultūringą gyvenimą.

ZOOTECHNIKO PATARIMAI

Kiaulių raudonligė

Raudonligė yra smarki apkrečiama kiaulių liga, pasireiškianti epizodiniai, dažniausiai vasarą. Raudonlige serga kiaulės nuo 3 mėn. iki 1 metų amžiaus. Jaunesnės ir senesnės kiaulės serga rečiau.

Šią ligą iššaukia raudonligės bacilos. Jos dažniausiai patenka kartu su ėdalu į ponašias žarnas ir iš čia paplinta po visą kūną. Kartais raudonligės bacilos patenka į kūną per odos žaizdas ir apkrečia gyvuli.

Gamtoje raudonligės bacilos yra labai paplitusios, nes jos, patekustos į žemę arba į vandenį, gali likti gyvos kelis mėnesius, net ir metus ir, jei tinkamos gyvenimo sąlygos, dauginasi.

Raudonligės bacilų dažnai patenka net visai sveikų kiaulių kūne. Susilpnėjus tokios kiaulės kūnui, bacilos gali pasidaryti žalingos, ir gyvulys be matomos priežasties suserga.

Slaaptas raudonligės laikotarpis vidutiniškai trunka 3–5 dienas, bet jis gali būti trumpesnis ir ilgesnis.

RAUDONLIGĖS POŽYMAI

1. Žalbo ligos forma. Serganti šia ligos forma kiaulė lenda į šlaudus, ramiai guli, visai neėda, kartais vemta. Temperatūra iki 42–43° C. Išsivystę konjunktyvitas, iš akių tekla gleivės ašaros. Kartais prie šios formos kiaulė krenta net staigiai, be jokių požymių.

2. Odos, arba dilgelinė forma. Tai lengviausia raudonligės forma. Tos vietose, kur stora oda — nugaroj, šonuose, pakrūtinėj ir šlaunų oro pusėj — atsiranda daug gumbelių, kurie dažniausiai esti keturkampiai, bet jie gali būti apvalūs ir kitokie. Gumbeliai kieti ir skaudūs, kartais jie keičia savo spalvą: pradžioje būna šviesiai raudoni, vėliau virsta tamsiai raudonais. Kartais pasidaro pūslelių, ku-

rioms trūkus, susidaro šašellai. Kūno temperatūra 42–42° C. Kiaulė jaučia troškulį, bet pašaro neėda, kartais viduriuoja. Po 1–2 dienų pradeda sveikėti; galutiniai pasveiksta po 8–12 dienų.

3. Chroniška raudonligės forma. Kiaulė, persirgusi aštriąja raudonligės forma, iš pradžių atrodo tartum sveika, bet, palyginant su kitomis kiaulėmis, ji atsilieka augime. Po 4–12 savaitių tokia kiaulė pradeda blogiau ėsti, atrodo pailsusi, vaikštinėja nenoromis, daugiausia guli kniūpščia, kosti, dažnai alsuoja, paraudonuoja kaklo ir kitų kūno dalių oda. Ši forma laikoma nepagydoma, nes būna paleista širdis. Be to, paleičia sąnarius. Kiaulė tada šluobuoja, sąnariai skausmingi. Taip stirdama, kiaulė gali gyventi kelias savaites.

Pasirodžius raudonligei, pirmiausiai reikia atskirti sveikas kiaules nuo sergančių. Kritusių kiaulių lavonus reikia užkastį į žemę 2-jų metrų gilumoje. Tvartus, kur stovėjo sergančios kiaulės, reikia išvalyti nuo mėšly, išplauti ir išbaltinti kalkėmis. Sergančias kiaules skiepyti, išvirkščiant po oda ir įmuskulus arba į veną raudonligės serumo. Dar yra vartojamas simptomatinis gydymas. Viduriams paluosuoti ir dezinfekuoti duodama 1–4 g kalomelio, kuris sumaišomas su medumi arba su rupiai maltų kvietinių miltų tešla ir užtepamas ant liežuvio pažiaunio.

Sveikas kiaules reikia atskirti nuo sergančių ir prvesti patalpų (kiaulidžių) ir mėšlo dezinfekciją. Būtina praktikuoti apsaugos skieplįmą (pagal Konevo metodą).

A. KURPIUS, Panemunėlio zoovetpunkto vedėjas

ARMIJOS GENEROLO ČUKOVO LAIŠKAS MINISTRUI PIRMININKUI OTO GROTEVOLUII

BERLYNAS, V. 24 d. (TASS). Berlyno laikraščiai paskelbė Tarybinės kontrolinės komisijos Vokietijoje pirminko armijos generolo V. I. Čukovo laišką Vokietijos demokratinės respublikos ministrui pirmininkui Oto Grotevoliui. Laiške pasakyta: „Geriamasis p. Ministre pirmininke!

Turiu garbę pranešti Jums, kad Tarybų Sąjungos Vyriaurolas“.

sybė priėmė nutarimą perduoti Vokietijos demokratinės respublikos vyriausybei Tarybų Sąjungos Kultūros namus ir tu namų filialą — Kultūros namus vaikams Berlyne-Liftenburge, o taip pat statomus Kultūros namus darbininkams Kepeniko rajone.

Su tikra pagarba V. Čukovas — armijos generolas“.

pagalbą sportuojančiam jaunimui

(Skyrytų veža mokyt. M. Kakeranas)

Estafetinis bėgimas

Estafetė — tai medinė lazdelė 30 cm ilgio, 4 cm storio ir 50 g svorio.

4x100 m estafetė pradama iš žemos pradmės, kaip ir 100 m bėgimas. Pradmėje lazdelė laikoma kairėje rankoje. Aukštesnės pradmės metu estafetės lazdelė laisvai ir neįtemptai laikoma kairėje rankoje.

4x100 m estafetėje pats sunkiausias ir atsakingiausias momentas yra estafetės perdavimas, kuris iš komandos dalyvių reikalauja didelio pasiruošimo. Remiantis lengvosios atletikos varžybų taisyklėmis, lazdelė perduodama 20 m „perdavimo zonoje“. Perdavimo zona matuojama nuo kiekvieno etapo pagrindinės linijos, atidedant 10 m pirmyn ir 10 m atgal.

Komandos dalyvis, priimančias lazdelę, atsistoja pradžioje 20 m „perdavimo zonos“ aukštos zonos padėtyje. Priimančias lazdelę kreipta dėmesį į kontrolinį ženklą — liniją, kuri yra 6–7 m nuo pradmės etapo. Kai nešantysis pasiekia kontrolinį ženklą, priimančysis, nesidairydamas atgal, energingai pradeda bėgti. Apie vidurį perdavimo zonos perduodantysis pribėga prie priimančio per ištiestą ranką. Atėjus pilno sustikimo momentui, perduodantysis sušunka „opi“. Priimančias tuoj atmeta dešinę ranką atgal su suglaustais 4 pirštais ir plačiai praskėstu didžiuoju pirštu, neatsigrėždamas prilma lazdelę ir tuoj ją perima į kairę ranką. Pirmame etape statomas bėgikas, turįs geriausią startą ir gerai mokąs bėgti posūkiuose, antrame etape — pats stipriausias bėgikas; trečiame — gerai bėgąs posūkiuose ir paskutiniame — gerai bėgąs 100 m.

VIETNAMO DEMOKRATINĖS RESPUBLIKOS ARMIJOS LAIMĖJIMAI

ŠANČHAJUS, V. 24 d. (TASS). Vietnamo informacijos agentūra pranešė:

Kaip sužinota iš Vietnamo demokratinės respublikos armijos štabo komunikato, trečiojoje zonoje per balandžio mėnesį buvo užmušta, sužeista arba paimta į nelaisvę apie 1 000

priešo kareivių. Buvo taip pat paimta daug šaudmenų ir sąrangos. Respublikos kariuomenė keliose vietose perkirto Saigono—Fan-Tjeto geležinkelį ir puolė kelis prancūzų kareivių saugomuosius traukinius.

(ELTA).

GELEŽINKELININKŲ STREIKAS JAPONIJOJE

ŠANČHAJUS, V. 24 d. Japonijos privačių geležinkelių (TASS). Čia sužinota, kad ge-darbininkai Tokio rajone surengė 22 d. dviejų stambiausių 62 valandų streiką. (ELTA).

RUMUNĖJA. Bukarės šėto verpimo fabrike „Ferebe“. Nuotraukoje: gamybos pirmūnė — metėja Lana Džuja. Ji kasdien įvykdo po dvi darbo uždavio.

V. Sobolovo nuotrauka.

TASS'o spaudos kišė.

Reklama ir gyvenimas

(Užsienio spaudos puslapiuose)

Žinomas Berton K. Uiler, buvęs JAV senatorius, įvertindamas amerikoniškos reklamos reikšmę, pareiškė:

— Jeigu reikės, aš su reklamos pagalba įrodysiu, kad žaičio mėsa — pats rečiausias delikatesas, o tėvažudžių poelgis — pats estetiškiausias.

Su nemažesniu atvirumu karą prasiarė nacionalinės leidėjų asociacijos galva Uiliam Bison Jormer:

— Reklama turi priversti tikėti, kad galdžiai deda kiaušinius, o viščiukus peri trušiai.

Dabar amerikoniškėji akių nulkinimo specialistai užimti daug sunkesnio uždavinio sprendimu: reikia sudaryti reklamą supuvusiai prekei — subankrutavusiam Maršalo planui. Reikia įrodyti, kad tai — delikatesas pokariniame sumaršintų kraštų bankete.

Bet jų gyventojai — ne trušiai, ir vieton laukiama viščiukų cypimo Vakarų Europos miestų gatvėse pasigirsta drąsus streikuojančių balsai ir audringi bedarbių protestai. Vienok, užsakymas duotas, ir

Svedijoje paskelbtas konkursas geriausiai afišai, populiarizuojančiai Maršalo planą. „Dagens niheter“ praneša, kad skirtos 25 premijos.

Afišų projektų žiuri komisija gavo nedaug, bet vienas jų — vertas dėmesio. Baltam popieriaus lakšte išpiešta didelė juoda kilpa. Sąmojingas dailininkas panoro pasilikti nežinomas.

„Kiekvienas prancūzas turi gerti gavinantį gėrimą koka-kola!“ — tokiais plakatais apkljuotas visas Paryžius.

Amerikoniškėji biznieriiai neveltai rūpinasi paryžiečių troškulo numalšinimu. Jau gerokai anksčiau buvo numatyta, kad pajamos iš koka-kola sudarys Maršalo plano peina. Bet, kalbant angliškai, sutrukdė „eksident“ — nelaimingas įvykis: pajamų nėra.

Prancūzai negeria koka-kola. Koka-kolui reikia išleisti frankus, o jų sumaršalintame krašte su vargu užtenka

duonai ir margarinui. Gelbėti milijonams italų bedarbių ir še-koka-kola turi paukščiai... Senoms šveicariškoms firmoms, rivi nereikalinga nei „kramtomoji guma“, nei diržai „Trumenas“, nei skrybėlės „Ačesonas“. Ne kiekvieną dieną užtenka lyrų šimtui gramų duonos.

Apetitą sukeltąs angliškas žodis „bekonas“ Maršalo plano įtakoje įgavo kitą, švelnesnį skambėdįmą: be-kon (be arklio). Londono „Njus-kroniki“ su įkarščiu pranešė apie katastrofinį arklienos pareikalavimų augimą. 1945 m. Anglijoje buvo suvalgyta 34 tūkstančiai arklių, 1946 m. — 39 800, 1947 m. — 52 500 ir 1949 m. — 65 871. Nepadėda arkliais ir naminių gyvulių apsaugos komiteto kreipimasis.

„Pati arklių užmušimo idėja pasibauretiną žmonėms, kurie puikiai supranta, kad arklio nereikia valgyti, kad arklys — žmogaus draugas“.

Draugas — tai draugas, bet ką gi daryti, jeigu valgyti vis dėlto nėra ko...

Nesaldų, tiesiogine to žodžio prasme, gyventi sumaršalintoje Turkijoje. Krašte paplitęs toks anekdotas. Mokytojas aiškina vaikams cukraus reikšmę:

— Cukrus, vaikai, labai naudingas. Jis sutvirtina atmintį.

— Visiškai teisingai, pone mokytojau, — sutinka mokiniai. — Dabar mums suprantama, kodėl jūs kalbate tai kiekvieną dieną: jūs visiškai neturite atminties.

Tikrovė neprieštarauja anekdotui. Dabar kiekvienas turkas sunaudoja cukraus vidutiniškai ne daugiau vieno kilogramo per metus. Neseniai, ryšium su nauju kainų pakėlimu cukrui, deputatas Ali Dilense medžiuse pareiškė:

— Yra nepatenkintų ir skundžiasi, jog kainų pakėlimas cukrui prives prie to, kad turkų liaudis negalės vartoti šio produkto. Bet ar tas taip svarbu? Pažvelkite į gamtą. Imkite pavyzdį iš gyvulių, kurie gauna cukraus netiesioginiu būdu. Lūtas lieka liūtu ir nesimaitindamas cukrum...

Nežinia kokių būdu — tiesioginiu, natūra ar doleritais — gaudna atplūdą Ali Dilense nuo tų, kurių interesus jis taip nemokaiškai gina. „Šuo visvien pasilieka šunim, kuoj ji bešerų“ — sako rytų patarlė.

(Iš „Krokodil“)

Atsakingasis redaktorius A. Faibliumas